

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 891/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

8/2010. (I. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **budapesti lakos panaszos**¹ 2009. október 12-én előterjesztett panaszát a 2010. január 6-án – dr. Kaltenbach Jenő elnök, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

e l u t a s í t j a.

A Testületnek a panasz elbírálására nincs hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2009. október 9. és 12. napján történt rendőri intézkedések tárgyában terjesztett elő panaszt a Testülethez címezve, amit a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Központi Panaszirodáján nyújtott be. A BRFK Hivatala 2009. október 20-án továbbította a panaszt az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Központi Panaszirodájára. Az ORFK Központi Panaszirodája megküldte a beadványt a Testülethez, amit az 2009. október 26-án érkezett.

I.

A panaszbeadvány szerint 2009. október 9-én a panaszos megjelent a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán, mivel az X. ált. számú ügyben tanúként idézték meg. A panaszos a meghallgatás végén kérte, hogy a rendőrség adja ki számára a meghallgatásról készült jegyzőkönyv, valamint a N.-i Rendőrkapitányság

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megkeresésének másolati példányát; továbbá azt, hogy útiköltségét térítsék meg.

A panaszos számára nem adták ki a jegyzőkönyv másolati példányát, ezért 2009. október 12-én ismét felkereste a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányságot. Ekkor oldalanként 100 forint megfizetése ellenében a panaszos kapott másolatot a jegyzőkönyvből. Azonban a N.-i Rendőrkapitányság megkeresésének másolati példányát ekkor sem kapta meg. A panaszos útiköltségét nem térítették meg.

A panaszos – állítása szerint – a meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet október 9-én nem tudta nyugodtan elolvasni, ezért akkor elkerülte a figyelmét, hogy a meghallgatást végző rendőr azt írta le, hogy a panaszos költségtérítésre nem tart igényt. A panaszos ellenben ilyen nyilatkozatot nem tett a rendőrség előtt.

A panaszos sérelmesnek tartja egyrészt azt, hogy a rendőrség munkája érdekében ő idejét és pénzét áldozza, ugyanakkor pénzt kérnek a jegyzőkönyvről másolat kiadásáért, másrészt pedig azt, hogy a rendőrségi megkeresés tartalmát nem ismerhette meg.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt rendőri intézkedéssel kapcsolatban. A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Hivatala – az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül – az alábbi dokumentumokat bocsátotta a Testület rendelkezésére:

- a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztály r. törzsőrmestere által 2009. november 9-én készített jelentését,
- az X. számon keletkezett büntetőeljárás iratokat: a panaszos mint tanú kihallgatásáról készült jegyzőkönyvet és a panaszos részére kibocsátott tanúkénti idézést.

A BRFK Hivatalának tájékoztatása szerint a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság a megjelölt ügyszám alatt folyó eljárási iratokkal nem rendelkezik, tekintettel arra, hogy az ügyben keletkezett iratokat a N.-i Rendőrkapitányságra továbbították, ezért azok eredeti és aláírt példánya onnan kérhető be.

A N.-i Rendőrkapitányság továbbította a Testület részére a tanúkihallgatási jegyzőkönyv aláírt példányát.

1) A BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztály r. törzsőrmestere végezte a panaszos tanúkénti kihallgatását 2009. október 9. napján. A panaszos kihallgatására a N.-i Rendőrkapitányság által megadott szempontok alapján került sor.

A r. törzsőrmester jelentése szerint a panaszos a kihallgatása alkalmával a

jegyzőkönyv költségtérítésről szóló nyilatkozati részében arra nem tartott igényt, azt aláírásával igazolta, illetve a rendőr irányába nem jelezte azt a szándékát, hogy igényt tartana a felvett jegyzőkönyv másolatára.

A panaszos másnap, 2009. október 10-én megjelent a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányságon és kérte, hogy a r. törzsőrmester adjon át neki a felvett jegyzőkönyvből egy példányt, valamint a N.-i Rendőrkapitányság által küldött megkeresés egy példányát.

A r. törzsőrmester a panaszos utóbbi kérését elutasította azzal az indokkal, hogy a nyomozás a N.-i Rendőrkapitányságon folyik, és a megkeresésnek a panaszos rendelkezésre bocsátása a nyomozás érdekeit sértené – figyelemmel a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 70/B. §-ának (2) bekezdésére.

A jelentés szerint továbbá a rendőr közölte a panaszossal, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) IV. sz. mellékletének 1. pontja alapján oldalanként 100 forint illetékbélyeg megváltása esetén tudja a tanúkenti kihallgatás jegyzőkönyvének másolati példányt részére biztosítani.

A r. törzsőrmester szerint a panaszos a tájékoztatást látszólag megértette, eltávozott, majd visszament az oldalankénti 100 forintos illetékbélyeggel, amiket a rendőr ráragasztott az eredeti jegyzőkönyvre és a másolati példányt átadta a panaszosnak.

2) A Testület rendelkezésére bocsátott büntetőeljárási iratokból az alábbiak állapíthatók meg.

A panaszos részére a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztálya 2009. október 5-ei keltezéssel idézést bocsátott ki. Az irat szerint a panaszos tanúként idézték meg 2009. október 9-én 9 órára a rendőrség hivatali helyiségébe, várhatóan 1 órás kihallgatási időtartam megjelöléssel. Az idézés tartalmazza – többek között – a Be. 79. §-ának (3) bekezdésében előírt figyelmeztetést, amely szerint a tanú kérelmére a megjelenésével felmerült költséget a külön jogszabályban meghatározott mértékben az eljáró hatóság megállapítja és megtéríti; továbbá azt az előírást, amely szerint az útiköltséget a közlekedési eszköz igénybevitelére jogosító jegy vagy a közlekedési eszköz viteldíjáról szóló számla bemutatásával kell igazolni.

A panaszos az idézésre megjelent a BRFK XVIII. Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztályán, ahol a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 316. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b/1. pontja szerint minősülő, dolog elleni erőszakkal kisebb értékre elkövetett lopás büntetettének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen folyamatban levő eljárásban tanúként hallgatták meg 2009. október 9-én 9 óra 37 perctől 9 óra 39 percig.

A panaszos vallomásaiban előadta a sérelmére elkövetett bűncselekmény részleteit.

A jegyzőkönyv 5. oldala tartalmazza a panaszos mint tanú figyelmeztetését, hogy kérelmére a megjelenésével felmerült költséget a külön jogszabályban meghatározott mértékben az eljáró hatóság megállapítja és megtéríti. A panaszos ezt követően úgy nyilatkozott, hogy költségtérítésre nem tart igényt.

A N.-i Rendőrkapitányság által megküldött jegyzőkönyvi példány tanúsága szerint a panaszos ezt a nyilatkozatát, csakúgy, mint a jegyzőkönyv többi, rá vonatkozó részét aláírta.

III.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. idézett rendelkezései alapján a Testületnek nincs hatásköre a panaszban sérelmezett rendőri intézkedések elbírálására: büntetőeljárás kérdésekkel összefüggésben a Testület nem jogosult érdemi vizsgálatot.

Ugyanakkor a Testület tájékoztatja a panaszost az alábbiakról.

1) A büntetőeljárás során keletkezett iratról történő másolatkészítés szabályait Be. 70/B. §-a tartalmazza. A 70/B. § (1) bekezdése szerint az eljárás során keletkezett iratról (ideértve a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratot is) a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére adható ki másolat. A kérelem alapján az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság köteles a másolatot kiadni,

amely előtt az eljárás folyamatban van, legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított 8 napon belül.

A 70/B. § (2)-(4) bekezdése szabályozza azt, hogy ki és milyen iratról kaphat másolatot a nyomozati szakaszban, amelyek közül a panaszos szempontjából az alábbi rendelkezések bírnak jelentőséggel. A nyomozás befejezéséig a sértett (és képviselője) másolatot kaphat a szakvéleményről, valamint az olyan nyomozási cselekményről készült iratról, amelyeknél jelenlétüket a Be. lehetővé teszi; az egyéb iratról pedig akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti. A sértett a nyomozás során keletkezett más iratokról a tanúkenti kihallgatását követően kaphat másolatot. A feljelentő részére – ha nem az előzőekben felsorolt résztvevők valamelyike – csak a feljelentésről adható másolat.

A Be. 70/B. §-ának (5) bekezdése tartalmazza a másolat kiadását a nyomozás befejezését követően, amelynek a panaszos szempontjából a b) pontja bírhat jelentőséggel. Eszerint a sértett másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a Be. 229. §-ának (2) bekezdése alapján jogosult [A hivatkozott rendelkezés szerint: ha az ügyész vagy a felettes ügyész a sértettnek a feljelentést elutasító vagy a nyomozást megszüntető határozat elleni panaszát elutasította, és a Be. 199. §-ának (2) bekezdése alapján pótmagánvádnak van helye, továbbá ha az ügyész a vádemelést részben mellőzte, a sértett a panaszt elutasító határozat közlésétől számított 60 napon belül pótmagánvádlóként léphet fel. A sértett pótmagánvádlókénti fellépése esetében pedig a panasz elutasítását követően lehetőséget kell neki adni, hogy az ellene elkövetett bűncselekményre vonatkozó iratokat az ügyészség hivatalos helyiségében megismerhesse.]

Mivel a panaszost tanúként hallgatták ki, figyelembe jön a Be. 70/B. §-a (7) bekezdésének azon előírása, amely szerint a tanú részére a vallomását tartalmazó jegyzőkönyvről, illetőleg jegyzőkönyv-részről adható másolat.

A Testület felhívja a figyelmet a másolat iránti kérelemre vonatkozó döntés elleni jogorvoslás módjára. A Be. 70/B. §-ának (8) bekezdése szerint a másolat kiadása ellen nincs helye jogorvoslatnak. A kiadás megtagadása miatt külön jogorvoslatnak van helye.

Az ismertetett büntetőeljárásai rendelkezések szerint a r. törzsőrmester helyesen tájékoztatta a panaszost a másolat kiadása tekintetében. A panaszos mint a büntetőeljárás sértettje a nyomozás befejezéséig másolatot kaphatott a tanúkenti kihallgatása jegyzőkönyvéből. A megkeresésről szóló határozat ugyanakkor a törvény szóhasználata szerinti „egyéb iratnak” minősül, amelyről akkor adható másolat, ha az a nyomozás érdekeit nem sérti. Az eljáró hatóság (illetve annak tagja) jogszerűen megállapíthatja, hogy valamely bűnügyi iratnak a nyomozás során történő kiadása a nyomozás érdekeit sérti.

2) Ami a panaszbeadványnak a másolat kiadása miatti illetékfizetési kötelezettségére vonatkozó részét illeti, a Testület az alábbi tájékoztatást adja.

Az Itv.-nek – a r. törzsőrmester által is helyesen hivatkozott – IV. sz. Melléklete tartalmazza a másolat és kivonat illetékére vonatkozó előírásokat. A Melléklet 1. pontja szerint az államigazgatási eljárásban készített hitelesített vagy hitelesítetlen másolat, illetőleg kivonat illetéke – ha e Melléklet kivételt nem tesz – oldalanként magyar nyelvű másolat esetében 100 forint, idegen nyelvű másolat esetében 300 forint. A nem hitelesített fénymásolat illetéke oldalanként 100 forint. A 3. pont szerint továbbá az illetéket a másolat átvételekor az eredeti iraton illetékbélyeggel kell megfizetni.

IV.

A Testület a fentiek alapján – hatáskör hiányában – a rendelkező részben foglaltak szerint, a panasz elutasításáról döntött.

Budapest, 2010. január 6.

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag